

Marcin Liana

NCN załatwiło tę sprawę w 2019 r.

Dr Marcin Liana, zastępca dyrektora Narodowego Centrum Nauki, pisze, jak z punktu widzenia Centrum wyglądają sprawy poruszone przez prof. Przemysława Wojtaszka w artykule „Stypendia doktoranckie – nierozwiązany problem”.

W związku z wejściem w życie Ustawy 2.0 i regulacji dotyczących stypendiów doktoranckich Narodowe Centrum Nauki wprowadziło szereg regulacji, dostosowując swoje programy do nowych zasad. Zaplanowany i ogłoszony został nowy konkurs PRELUDIUM BIS, zmodyfikowano regulaminy wynagrodzeń i stypendiów dla doktorantów oraz wydano stosowne interpretacje dotyczące stypendiów wypłacanych w biegnących już projektach badawczych. Podmioty, a w szczególności szkoły doktorskie, również mają możliwość wprowadzenia odpowiednich regulacji, aby jak najlepiej dostosować swoją działalność zarówno do wymagań Ustawy 2.0, jak też do regulacji NCN. Przykładem mogą być np. zasady rekrutacji do Szkoły Doktorskiej w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach, które przewidują specjalną ścieżkę przyjęcia do Szkoły Doktorskiej dla doktorantów, których stypendium finansowane jest ze środków zewnętrznych.

Program PRELUDIUM BIS ma na celu zapewnienie elitarniej ścieżki finansowania doktorantów kształcących się w szkołach doktorskich poza limitem w nich obowiązującym. Doktoranci realizujący ten projekt mają zapewnione odpowiednio wysokie stypendium doktoranckie, fundusze na badania oraz staż zagraniczny (finansowany przez NAWA). Warunki konkursu PRELUDIUM BIS zakładają, że osoba realizująca projekt musi być wybrana w drodze konkursu określonego w Regulaminie NCN, a następnie przyjęta do szkoły doktorskiej. Fundusz projektu ma pokrywać całość kształcenia doktoranta, a więc kandydatem nie może to być osoba, która już jest uczestnikiem szkoły doktorskiej. Kierownik projektu w programie PRELUDIUM BIS (przyszły promotor) powinien wybrać najlepszego kandydata w otwartym konkursie. Wyniki konkursu ogłaszane są raz w roku w maju, tak aby dać czas na przeprowadzenie procedury rekrutacji i przyjęcia do szkoły przyszłego doktoranta.

Informacje o tym konkursie zostały przekazane przez przedstawicieli NCN środowisku naukowemu podczas różnych spotkań z odpowiednim wyprzedzeniem, aby umożliwić dostosowanie tworzonych w tym czasie regulaminów szkół doktorskich do regulaminów konkursów Centrum.

Rada NCN zmodyfikowała zasady finansowania stypendiów i wynagrodzeń dla studentów i doktorantów zaangażowanych w realizację zadań projektowych w innych konkursach NCN, ogłaszanych od marca 2019 r. Pozwalają one na elastyczne wykorzystanie zaplanowanych wynagrodzeń, które nie mogą przekroczyć 5 tys. zł miesięcznie, a mogą być wypłacane w formie stypendium naukowego NCN, stypendium doktoranckiego lub wynagrodzenia w innej formie. Co więcej, formy te mogą być łączone pod warunkiem, że nie zostanie przekroczony ustalony limit. W marcu 2019 r. stanowisko Rady NCN w tej sprawie zostało wysłane do kierowników podmiotów realizujących projekty NCN.

W maju 2019 r. dyrektor NCN również wydał interpretację w sprawie stypendiów naukowych wypłacanych z projektów w ramach konkursów ogłoszonych przed dniem 14 marca 2019 r., czyli takich, w których nie można było zaplanować stypendiów doktoranckich, a jedynie stypendia naukowe NCN. W piśmie dyrektor wskazuje, że NCN nie będzie kwestionować finansowania stypendiów doktoranckich w rozumieniu Ustawy 2.0 ze środków przyznanych na stypendia naukowe NCN. Stanowisko to zostało potwierdzone i wzmocnione w komunikacie MNiSW z dnia 31.03.2020.

Narodowe Centrum Nauki dostosowało swoje przepisy do nowych regulacji wprowadzonych Ustawą 2.0, udostępniając dodatkowe źródło finansowania doktorantów oraz umożliwiając bardziej elastyczne wykorzystanie środków przyznanych na zaangażowanie studentów i doktorantów w realizację projektów. Liczymy na to, że szkoły doktorskie będą w stanie dostosować swoje regulacje i program kształcenia w taki sposób, aby w pełni wykorzystać możliwości stworzone przez NCN oraz aby nie wstrzymywać zarówno realizacji projektów naukowych, jak i rozwoju młodych adeptów nauki.